

[Pürschel.]

sig, nemlig inden 2 Maaneder, og inden en ikke nærmere fastsat Frist skaffer de fornødne Pengemidler — jeg gaar ud fra, at denne Frist altid af Regeringen vil blive fastsat paa loyal Maade, idet det er betydelige Pengesummer, det drejer sig om, og en Frist paa 8 Dage eller en Maaned vilde være det samme som at gøre Nar af Folk —, bortfalder den Ret, man har sikret dem ved Loven; og selv om jeg mener, at Lovforslaget bør gennemføres — og jeg har ogsaa Lov til at sige, at mit Parti vil se med Velvilje paa Lovforslaget —, mener jeg paa den anden Side, at dette bør ikke gøres, uden at man gør sig ganske klart, hvad det er, man gør, naar man vedtager det.

Jeg paaskønner, at den Henstilling, som af Undergrundudvalget, som jeg kort vil kalde det, er fremsat med Hensyn til Bekendtgørelsen, hvorved man vilde sikre, at Bekendtgørelsen virkelig naaede til de interesserede Lodsejere, er taget til Følge, ligesom en anden Henstilling, som jeg paa et andet Punkt har gjort med Hensyn til Lovens Affattelse, er imødekommet i Lovforslagets § 2. Jeg vil endnu nævne, at Loven ikke gør noget Indgreb i den Erstatning, der efter Lovens § 7 tilkommer den, hvis Grund bliver udnyttet paa denne Maade, men der sker altsaa dette, at man indkalder Folk og siger til dem: Du maa bestemme dig; paa et Tidspunkt, da det endnu ikke er afgjort, om der findes noget i din Ejendom eller ej, maa du bestemme, om du vil udnytte din Fortrinsret, ja eller nej, og svarer du nej, eller evner du ikke at skaffe Penge, som den socialdemokratiske Ordfører understregede, er din Ret tabt.

Jeg tror, at det, som Situationen ligger, er nødvendigt at gennemføre Lovforslaget, men jeg vil dog gerne henstille til Overvejelse i Udvalget, om man ikke kunde finde en Udvej til maaske at sikre Grundejeren nogen Andel i Udbyttet, hvis det virkelig viser sig, at der er Stoffer af Værdi under hans Ejendom. Det er efter min Mening ikke en Følge af Ejendomsretten, som jeg ikke mener, man skal dyrke som en Guddom af mystisk Art, man skal erkende, at den er et Bebreb, hvis Grænser gennem Tiderne svinger noget; men det er dog en naturlig Konsekvens af den Opfattelse, der har ført til, at man i sin Tid sikrede Grundejeren en vis Fortrinsret, og dette vil jeg gerne have overvejet i Udvalget.

Jeg tilføjer, at om nogen forholdsmæssig betydelig Afgift kunde der efter min Mening ikke blive Tale, fordi det er en Følge af det privatkapitalistiske Grund-

synspunkt, hvorpaa Loven hviler, at der til den store Vinding ogsaa maa høre den store Risiko. Er man villig til at tage den dristige Risiko og sætte de store Midler ind, maa man efter privatkapitalistisk Opfattelse ogsaa have Udsigt og Ret til den store Vinding. Vil man ikke gøre denne Indsats; har man heller ikke Krav paa nogen betydelig Afgift; men Statsmagten kunde altsaa imødekomme et vist Billighedskrav, gøre en Udnyttelse maaske mindre krænkende for Almenheden, hvis vi gav en saadan begrænset Afgift ved Siden af den, Staten har sikret sig, hvor Staten har taget det Forbehold, at den kan forhøje denne, hvis den finder, at den private Koncessionshavers Udbytte bliver for stort. Det vilde jeg finde dog maaske var en Overvejelse værd.

A. M. Hansen: Ved de i det foreliggende Lovforslag foreslaaede Bestemmelser gives der efter min Mening en rimelig Tidsfrist for Grundejerne til at gøre deres eventuelle Krav gældende. I Modsetning til det ærede Medlem Hr. Pürschel maa jeg mene, at en Tidsfrist paa to Maaneder i dette Forhold maa kaldes rimelig. I Løbet af de to Maaneder skal vedkommende Grundejer, som vil gøre sin Ret gældende, jo ikke bringe alle Forholdene i Orden eller føre Bevis for, at han kan foretage disse Under søgelsearbejder; thi der staar i det næste Stykke af Paragraffen — hvad jeg for øvrigt er sikker paa, at det ærede Medlem er klar over —, at efter at han har afgivet Erklæringen, bliver der af Statsministeren fastsat en Frist, inden hvilken han skal kunne skaffe disse Beviser til Stede. Jeg finder altsaa, at Fristen paa to Maaneder maa være tilstrækkelig. Endvidere sikrer Bestemmelserne i dette lille Lovforslag Bevillingshaveren imod, at uvedkommende skulde kunne komme og høste Frugten af det af ham udførte Arbejde. Jeg maa i det hele mene, at der ved Vedtagelsen af disse Bestemmelser tilvejebringes større Klarhed og fornøden Sikkerhed paa det her omhandlede Omraade.

Jeg kan paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til hurtig Fremme.

Hans Hansen (Rørby): Det Princip, der er fastslaaet i Loven af 19. Februar 1932 om Efterforskning og Indvinding af Raastoffer i Danmarks Undergrund, erkendes vist fra alle Sider at være rigtigt, nemlig at naar saadanne Rigdomskilder findes, tilhører de som Rigdomskilder betragtet hele Folket.